

Burgemeester en Wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 – 286 10 00
www.utrecht.nl

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	P. Paulusma/S. van Meerkerk	Datum	3 oktober 2017
Doorkiesnummer	030 – 28 6 0039/2867202	Ons kenmerk	4808422
E-mail	p.paulusma@utrecht.nl s.van.meerkerk@utrecht.nl	Onderwerp	Roeien op het Merwedekanaal
Bijlage(n)	Kaartje roeitrainingswater Merwedekanaal	Beleidsveld	Sport, Ruimtelijke Ordening
Uw kenmerk		Verzonden	
Uw brief van			Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden

Geachte leden van de raad,

In vervolg op onze brief van 8 september 2016 met kenmerk 16.506154 informeren wij u over de besluiten die wij genomen hebben om ook in de toekomst het groeiend gebruik van het Merwedekanaal in goede banen te leiden waarbij het roeien mogelijk blijft.

Zoals wij in voornoemde brief hebben gesteld hanteren wij het standpunt dat het Merwedekanaal een openbaar vaarwater is dat in gebruik is en moet blijven voor recreatieve en sportieve doeleinden.

Om het meervoudig gebruik van het kanaal te ondersteunen is in januari 2016 een bijeenkomst ("Plein") georganiseerd over het Merwedekanaal waaraan vertegenwoordigers van alle gebruikers (o.a. roeiers, kleine botenclub Utrecht, zeeverkenners, woonbootbewoners, zeilschool Lombok, SUP-pers, de Utrechtse Kanoclub) hebben deelgenomen. Belangrijke conclusie was dat veel van het huidige gebruik prima naast elkaar kan bestaan als er onderling goede afspraken worden gemaakt. Daartoe is door de gebruikers een periodiek overleg ingesteld met als doel elkaar te informeren en de onderlinge afstemming te verbeteren.

Voor de Utrechtse roeiverenigingen is het deel tussen de Muntsluis en de Noordersluis de hoofdlocatie voor het dagelijks trainen. Wij hechten in onze universiteitsstad veel waarde aan het behoud van het trainen voor het roeien op dit deel van het Merwedekanaal. Er wordt immers al 125 jaar geroeid op het Merwedekanaal. Wij voorzien echter dat het kanaal in de nabije toekomst intensiever gebruikt zal worden als gevolg van de stedelijke ontwikkelingen in de Merwedekanaalzone en de 2e fase Stationsgebied die binnen de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU) aangewezen zijn als prioritaire gebieden. De deelgebieden 4, 5 en 6 van de Merwedekanaalzone (tussen de Dr. M.A. Tellegenlaan en Rijksweg 12) zullen in de komende jaren getransformeerd worden naar een duurzaam gemengd stedelijk gebied dat plaats zal bieden aan circa 6.000–10.000 nieuwe woningen met daarnaast ruimte voor werk en recreatie. Binnen de gezonde verstedelijking is het belangrijk dat de plannen ruimte bieden aan ontspanning, recreatie, beweging en sport. Hierbij wordt gekeken naar zowel Park Transwijk als naar het Merwedekanaal. Voor het kanaal wordt gestudeerd op meerdere nieuwe bruggen voor langzaam verkeer (3–5 bruggen), het parkachtig inrichten van de zone langs het kanaal, het anders vormgeven van de Kanaalweg en voorzieningen voor logistiek over het water ten behoeve van personenvervoer, afval en bevoorrading.

De geplande langzaam verkeersbruggen zijn noodzakelijk om de stadsdelen aan weerszijden van het kanaal op elkaar aan te sluiten zodat de nieuwe gebieden onderdeel worden van het stedelijk netwerk van wandel- en fietspaden. Daarbij is het van belang dat bij het ontwerp van de nieuwe bruggen

rekening gehouden wordt met de functionele eisen die gelden voor alle gebruikers op-, over-, en langs het water, zoals fietsers, voetgangers, de woonbootbewoners, de schippers van de historische schepen, de zeilers, kanoërs en ook de roeiers.

De verwachte toename van gebruik op het water zal na 2022 bovendien versterkt worden wanneer, ter uitvoering van motie 2005/132 voor een bevaarbare Leidsche Rijn, een nieuwe waterverbinding tot stand zal worden gebracht op het Lombokplein (Westplein) tussen de nieuwe Catharijnesingel, Leidsche Rijn en het Merwedekanaal. Vooral het water tussen Muntbrug en Muntsluis zal naar verwachting steeds drukker worden waardoor het minder geschikt wordt om te roeien.

Om invulling te geven aan de stedelijke ontwikkelingen in de Merwedekanaalzone en de 2e fase Stationsgebied en daarbinnen de mogelijkheid open te houden dat het Utrechtse Merwedekanaal in gebruik kan blijven als trainingswater voor het roeien hebben wij de volgende besluiten genomen:

1. Voor het Merwedekanaal hanteren wij het uitgangspunt dat het kanaal openbaar toegankelijk vaarwater blijft en daarbij ruimte biedt aan bestaande en nieuwe activiteiten op het gebied van sport en recreatie. Het gebruik van het Merwedekanaal voor sport en recreatie past binnen onze ambitie van gezonde verstedelijking. Daarin willen wij naast wonen ook ruimte bieden aan ontspanning, recreatie, beweging en sport. Het past daarbij niet om het Merwedekanaal aan te wijzen als exclusief domein voor de roeiers.
2. Ons college spant zich in om ook in de toekomst het meervoudig gebruik op het Merwedekanaal mogelijk te houden en daarin de wensen en eisen voor het roeien nadrukkelijk te betrekken. De gewenste verlevendiging en het meervoudig gebruik van het Merwedekanaal willen wij in goede banen leiden door ook oog te hebben voor de roeisport. De roeisport hoort immers van oudsher bij Utrecht als grote Universiteitsstad. Het Merwedekanaal is het drukst, smalst en kortste roeiwater in vergelijking met andere roeisteden. Volgens de Koninklijke Nederlandse Roeibond KNRB worden de normen voor roeiwater op het Merwedekanaal reeds in de huidige situatie nauwelijks gehaald, maar het functioneert tot op heden wel en de Utrechtse roeiverenigingen presteren op hoog niveau. Het Merwedekanaal is voor zover nu te overzien nog in de komende jaren het enige beschikbare trainingswater in onze gemeente. Wij willen voorkomen dat het Merwedekanaal sluipenderwijs ongeschikt wordt als trainingswater voor het roeien.
3. Ons college zal bij toekomstige plannen voor nieuwe bruggen, eventuele havens, aanlegsteigers en de herinrichting van de oevers de voorwaarden voor het roeien expliciet betrekken bij de afweging van de verschillende belangen. Het behoud van trainingswater vraagt om een doorwerking in de ruimtelijke inrichtingsplannen.
 - Dit betekent dat wij bij toekomstige bruggen de normen van de roeibond KNRB willen betrekken bij de brede afweging. Voor het roeien is het wenselijk om uit te gaan van een minimale doorvaarthoogte van 1,25 meter en door in principe geen brugpijlers in het roeivaarwater toe te passen om te vermijden dat daarmee nieuwe obstakels in het vaarwater worden geïntroduceerd. Dit geldt met name in de bocht nabij het Defensierrein en op het rechte stuk ten noorden van de Socratesbrug. Echter, de optelsom van wensen en eisen van zowel de roeiverenigingen als die van de eigenaren/bewoners van woonboten en de historische schepen maakt dat toekomstige bruggen naar inschatting 25% duurder worden dan waarop nu in de ruimtelijke planontwikkeling gerekend wordt. Ontwerpend onderzoek en maatwerk oplossingen zullen hierin meer duidelijkheid brengen. Een uitzondering op de pijlerloze bruggen vormt de geplande expeditiebrug bij de Jaarbeurs. In het ontwerp is reeds rekening gehouden met het roeien door de toepassing van twee doorvaartopeningen waardoor de doorvaart overeenkomt met die van de naastgelegen Nelson Mandelabrug. Eventueel kunnen wel middenpijlers toegepast worden bij toekomstige bruggen ten noorden van de Nelson Mandelabrug en ten zuiden van de Socratesbrug maar dan wel zodanig dat twee doorvaartopeningen ontstaan van bij voorkeur elk 12,5 meter, of minimaal tweemaal 8 meter.
 - Nieuwe binnenhavens en aanlegsteigers zijn vanuit de roeiers gezien ongewenst wanneer deze direct aansluiten op het vaargedeeelte van het Merwedekanaal. Het kanaal is met circa 30-33 meter al vrij smal, terwijl het vaargedeeelte bovendien op veel plaatsen nog circa 7 meter

Datum **3 oktober 2016**

ingeperkt wordt vanwege de ligging van woonboten. Door deze beperkte breedte zijn de vaarmanoeuvres moeilijk wanneer eventuele nieuwe binnenhavens en aanlegsteigers direct zouden aansluiten op het vaargedeele van het kanaal. Plaatselijke verbredingen van het kanaal kunnen hierbij echter wel mogelijkheden bieden.

- Ook zal in de ruimtelijke plannen voor het Merwedekanaal op het deel tussen de Muntsluis en de Noordersluis zoveel mogelijk rekening gehouden moeten worden met een doorgaande route op de westelijke oever die in twee rijrichtingen per fiets bereden kan worden en waar mogelijk goed zicht op het water biedt zodat deze route bij roeitrainingen gebruikt kan blijven worden als coachpad.

In aanvulling op deze aanscherping van de ruimtelijke uitgangspunten en randvoorwaarden hebben wij ten aanzien van het gebruik besloten dat:

4. Ons college zich inspant om, indien de omstandigheden hiertoe aanleiding geven, in samenspraak met Rijkswaterstaat als vaarwegbeheerder verkeersmaatregelen te treffen waarmee beperkingen worden opgelegd aan specifieke gebruikersgroepen. Een aanleiding hiertoe is bijvoorbeeld wanneer het aantal gebruikers op het kanaal zodanig toeneemt dat daardoor de veiligheid van roeiers en andere kwetsbare watergebruikers in het gedrang komt, Immers, de veiligheid dient voor alle gebruikers altijd gewaarborgd te blijven.

Uitwijken naar ander water is daarbij een optie, maar niet voor de roeiverenigingen. Er is binnen de gemeentegrenzen geen ander water beschikbaar van vergelijkbare lengte, etc.

Wel is de verwachting dat na de doortrekking van de Leidsche Rijn het gedeelte tussen de Muntsluis en de Muntbrug in het vaarseizoen zo druk bevaren wordt dat dit incidenteel niet gecombineerd kan worden met het roeien. Hierover kunnen onderling afspraken gemaakt worden, zoals ook nu al gebeurt tussen de huidige gebruikers ten aanzien van het gebruik van het water tussen Muntbrug en Muntsluis.

Wij zullen de gemotoriseerde vaart op het Merwedekanaal niet stimuleren. Wanneer de waterverbinding met de binnenstad tot stand is gebracht (en invulling is gegeven aan de Motie bevaarbare Leidsche Rijn) zal dat geen aanleiding geven voor een alternatief op de nautisch toeristische hoofdroute tussen de Vecht en Noordersluis. De hoofdroute blijft via de verbinding via de Weerdsuis, Oudegracht, en Vaartsche Rijn. Uiteraard kunnen wij nu nog niet anticiperen op een situatie die pas na 2022 kan ontstaan, maar wij zullen de ontwikkelingen nauwlettend blijven volgen. Dit doen we onder andere door de signalen die wij opvangen uit het gebruikersoverleg Merwedekanaal.

Tot slot zijn wij, zoals toegezegd, bezig met een onderzoek naar de haalbaarheid van een roeibaan in de polder Rijnenburg. Voor dit onderzoek wordt ingehaakt op de lopende ontwikkeling van een energielandschap in Rijnenburg en Reijerscop waarvoor de raad op 6 juli 2017 de startnotitie heeft vastgesteld en opdracht heeft gegeven voor het ontwerpen van een aantal scenario's voor het energielandschap. In het onderzoek naar de haalbaarheid van de roeibaan zal worden gekeken naar mogelijkheden voor synergie. Deze roeibaan zou dan een aanvulling moeten vormen voor het roeien op het Merwedekanaal en daarmee de druk op het gebruik van het water kunnen verlichten.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,